

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۱۰

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت چهل و هشتم)

لیسوتو Lesotho

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: عواید کشور کوچک، محاط به خشکه و کوهستانی لیسوتو از عواید کارگران لیسوتویی در کشور افریقای جنوبی، عواید گمرکی، اتحادیه گمرکی افریقا (Southern Africa Customs Union (SACU) و صادرات منسوجات و البسه بدست میآید. باوجودیکه 75% باشندگان روستایی لیسوتو به مالداري و زراعت معیشتی مصروف استند، صرف 20% احتیاجات ملی به فرآورده زراعتی از داخل فراهم شده و مابقی از بیرون وارد میشود. زراعت این کشور در برابر تغییرات اقلیمی و آب و هوایی آسیب پذیر میباشد.

لیسوتو برای بسیاری از فعالیت های اقتصادی خود، به اتکا افریقای جنوبی است. 85% واردات از افریقای مرکزی تامین میشود. عواید کارگران لیسوتویی مشاغل در افریقای جنوبی بسیار قابل ملاحظه است. استخدام داخلی در معادن و در فارم ها از دهه 1990 قرن گذشته روبه کاهش میباشد. لیسوتو عضو SACU را دارد که عواید آن 26% تولید ناخالص داخلی را در سال 2016 فراهم نموده است. پیشبینی میشود که این عواید الی 5 سال آینده کاهش خواهد یافت. لیسوتو هر سال از افریقای جنوبی حق الامتیاز فراهم نمودن آب مورد ضرورت آن کشور را دریافت میدارد. دولت لیسوتو از سالها باینطرف تلاش مینماید تا اتکا بر اقتصاد کشور همسایه و صرفاً عواید گمرکی و حق الامتیاز آب را، در مجموع اقتصاد خود کاهش داده و منابع دیگری جستجو نماید.

سهم دولت لیسوتو در اقتصاد کشور در سال 2017، به اندازه 26% کل تولید ناخالص داخلی بود و همچنان کلان ترین استخدام کننده بحساب میرود. تادیات دولت در سال 2019 برای معاشات و امتیازات مامورین و کارگران 23% تولید ناخالص داخلی یا GDP بود. صنایع منسوجات و البسه دوزی سهم دوم را دارد. در سال 2020 حدود 37000 نفر خصوصاً زنان، در فابریکات تارریسی، تکه بافی و خیاط خانه ها مصروف بودند که محصولات آن اکثراً به افریقای جنوبی و ایالات متحده امریکا صادر میگردد. سهم تولید و صدور الماس در مجموع صادرات این کشور از سال 2015 باینطرف بیشتر شده و به رقم 35% رسیده است (2015).

اقتصاد لیسوتو از سال 2010 الی 2014 هر سال بطور منظم 4.5% رشد مینمود که در سال های 2015 و 2016 به 2.5% کاهش یافت. از همینرو حدود 57% مردم لیسوتو زیر خط بین المللی فقر قرار دارند و از شرایط نابسامان زنده گی خود رنج میبرند.

تولید ناخالص داخلی GDP: 6 بلیون \$ (2023).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 1.83% (2023)

عاید سرانه سالانه: 2600 \$ (2023).

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 6.6%، صنعت 28.7% و خدمات 50.6% (2023).

انفلاسیون: 6.1% (2024).

نیروی کار: 884200 نفر. زراعت 86% صنعت و خدمات 14% (2017).

نرخ بیکاری: 16.1% (2024).

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

زندگی زیر خط فقر: %49.7 (2017).
 بودجه: عواید 1.13 بلیون \$ و مصارف 947.51 ملیون \$ (2022).
 صنعت: پروسس مواد خوراکی و نوشیدنی، اشیای چرمی، منسوجات و البسه، استخراج و پروسس دو سه قلم منرال،
 مونتاژ موترهای کوچک، مواد ساختمانی، شمع، رویه کشی تایر وسایط نقلیه، قالبین و سایر کارهای دستی.
 رشد سالانه تولیدات صنعتی: %8.32 (-) (2023).
 تولید برق: 74000 بلیون kW (2020). از آب %99.8 و از منابع جدید %0.2
 مصرف برق: 912.8 ملیون kWh (2019)،
 واردات برق: 542 ملیون kWh،
 تولید تیل خام: صفر بیبرل - روز (2021)،
 ذخیره تیل: صفر بیبرل (اول جنوری - 2021)،
 مصرف تیل: 5100 بیبرل - روز (2019)،
 واردات تیل: 5118 بیبرل - روز،
 تولید گاز: صفر متر مکعب - سال (2021)،
 مصرف گاز: صفر متر مکعب - سال،
 ذخیره گاز: صفر متر مکعب (اول جنوری - 2021).
 زراعت: %76.1 زمین های لیسوتو قابل زرع است که %10.1 آن کشت میشود و %66 ان را چراگاه ها تشکیل
 داده است. %1.5 زمین های لیسوتو را جنگلات و %22.4 باقی مانده را کوه ها، دریاها، شهرها، مناطق کار و
 تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال 2012 موازی 30km² زمین این کشور کشت
 میشود. %85 مردم این کشور در عرصه زراعت و جنگلداری مصروف کار اند و %5.8 تولید ناخالص داخلی ازین
 سکتور بدست می آید. جوار، گندم، حبوبات، جو، پنبه، تنباکو، ککو، انواع میوه ها، سبزی، گوشت، لبنیات، تخم
 مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداری این کشور به شمار میروند.
 مالداری: نیم خاک لیسوتو را چراگاه های دربر گرفته که باعث علاقمندی و سرمایه گذاری برای پرورش حیوانات
 و بدست آوردن شیر، گوشت و پوست و روده و سایر فرآورده های آن میباشد. گاو 522000، گوسفند 1.41 ملیون،
 بز 1.03 ملیون، اسب 110500، حیوانات بارکش 12000 و مرغ خانگی 2.7 ملیون. درین کشور هر سال بطور
 اوسط 13900 تن ماهی صید میشود.
 معادن: الماس، طلا، زغال سنگ و سنگ های آهن.
 صادرات: به ارزش مجموعی 983.61 ملیون \$ (2024).
 پشم، منسوجات و البسه خاصاً شال، بوت و موتر های تیز رفتار %75؛ مواد خوراکی، حیوانات زنده و الماس (کم)
 و طلا (کم).
 شرکای بزرگ تجاری: آفریقای جنوبی %31، بلجیم %26، آیالات متحده آمریکا %20، امارات متحده
 عربی %8 و هند %8
 واردات: به ارزش مجموعی 2.08 بلیون \$ (2024).
 فابریکه های کوچک و متوسط، وسایط نقلیه، پرزه ها، مواد خوراکی، مواد ساختمانی، ادویه، مواد طبی، تیل و
 مشتقات نفتی، مواد کیمیاوی و اشیای استهلاکی.
 شرکای بزرگ تجاری: آفریقای جنوبی %78، چین %10، تایوان %3، جاپان %1 و هند %1 (2023)
 قروض خارجی: 928.01 ملیون \$ (31 دسمبر - 2023).
 واحد پولی: مالوتی Maloti.
 یک دالر امریکایی = 200.03 لوتی (30 جون - 2025).
 سال مالی: از روز اول آپریل تا 31 مارچ سال آینده.
 سیستم وزنی: متریک و اوزان برتانوی.
 ترانسپورت: لیسوتو خط آهن ندارد. سرک 5940km (1069km پخته و 4871km خامه).

□

میدانهای هوایی: مجموعاً 24 (2021)	پخته 3	خامه 21
رنوی طویلتر از 3047m	1	-
رنوی از 914m تا 1523m	1	5
رنوی کوتاه تر از 914m	1	16

د پانوی شمیره: له 2 تر 6

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

میدان های هلیکوپتر: 3 (2020).

Air Lesotho اولین شرکت خدمات هوایی ملکی دولتی این کشور، که به 16 میدان هوایی در 4 کشور و داخل پرواز داشته، بخاطر مشکلات اقتصادی ورشکست شد. یکسال بعد شرکت خصوصی Rossari Ltd تشکیل شد که تا حال با استفاده از وسایل و وسایط شرکت منحل شده قبلی و سرمایه گذاری جدید بکار ادامه میدهد. در پهلو 5 Rossair شرکت خصوصی دیگر نیز درین کشور فعال اند که High Land Air و Lesotho Airways از مهمترین های آنها میباشد که همه در سال 2020 با 7 بال طیاره 235000 مسافر و mt-NA km مال التجارة را جابجا نموده اند. 9000 موتر تیزرفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری.

بنادر: لیسوتو بندر بحری ندارد.

مخابرات: کد تلفون (00266). تعداد تلفون های دیجتل 7000 و همراه 1.6 ملیون (2023). لیسوتو برای ارتباطات داخلی خود، لاین های زمینی، مایکرویف محدود، رادیو تلفون و از چند سال باینطرف تلفون های همراه و اینترنت دارد. مخابرات این کشور در سال 2001 از سوی دولت به سکتور خصوصی سپرده شد. Telecom Lesotho که نتایج مطلوب در پی داشت و خدمات تلفون همراه و تکنالوژی معلوماتی به سرتاسر کشور گسترش پیدا نمود.

این کشور برای ارتباطات بین المللی خود، برای ماهواره انتلسات بحر اتلس، در خاک خود یک ستیشن زمینی دارد. رسانه ها: دولت لیسوتو یک تلویزیون و دو رادیو دارد و نشرات رسانه های خصوصی را نیز کنترل میکند. رادیو در لیسوتو در سال 1964 و تلویزیون در سال 1988 شروع بکار نموده است. دولت و کلیسا درین کشور ده روزنامه و هفته نامه دارد که به زبان های سیسوتو و انگلیسی نشرات میکنند. مردم لیسوتو میتوانند که نشرات و برنامه های تلویزیون های خارجی را از طریق کیبل، اینترنت و ماهواره ببینند و بشنوند. تلویزیون دولتی لیسوتو بعضی برنامه های تلویزیون افریقای جنوبی را دوباره نشر میکنند.

□

شرح وسایل انتشاراتی موجی در لیسوتو (2021)			
500000	کل تعداد رادیو	AM = 1 و FM = 5	مراکز نشرات رادیویی
235000	کل تعداد TV	1	مراکز نشرات تلویزیونی

کود اینترنت: Is.

مشترکین اینترنت: 931168 نفر. 48% مردم (2020).

انکشاف اجتماعی: لیسوتو بحساب تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه، از ممالک در حال انکشاف افریقا و جهان به حساب می آید. به اساس معلومات CIA World Factbook – 2021 هر باشنده این کشور سالانه بطور متوسط \$ 2600 عاید دارد که حدود 5 - 7 بار بیشتر از عاید مردم افغانستان است.

79.4% مردم لیسوتو بالای 15 سال (مردان 70% و زنان 88.3%) دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند. تعلیم و تربیه برای اطفال 6-13 سال الزامی و رایگان است، جوانان بطور متوسط 12 سال درس میخوانند، 87% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند، دولت 8.7% تولید ناخالص ملی را به انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و با سکتور خصوصی یکجا میکوشد تا زمینه های تعلیم و تربیه خوب را برای کودکان و جوانان کشور فراهم سازند.

تعلیم و تربیه در لیسوتو از کودکستان آغاز و به پوهنتون به پایان میرسد. رفتن به کودکستان رایگان نیست. مکاتب ابتداییه 7 سال (6-12 ساله) است که متعلمین در آن زبان سیسوتو، زبان ابتدایی انگلیسی، حساب و مذهب می آموزند و ورزش میکند. مکاتب متوسطه 3 سال (13-15 سال) اند که باز هم رایگان است و متعلمین به فرآگیری زبان های سیسوتو و انگلیسی، کیمیا، فزیک، هندسه، الجبر، مثلثات می پردازند. بعد ازین دوره لیسه می آید که دو سال دو نوع اند: لیسه های عادی و مکاتب فنی و مسلکی.

لیسه های فنی و مسلکی 2 - 4 سال را دربر میگیرد که جوانان را برای کار تربیت مینماید.

لیسوتو سه موسسه تحصیلات عالی دارد. اول کالج زراعتی لیسوتو، دوم پوهنتون ملی لیسوتو و سوم پوهنتون بین المللی لیسوتو که در سال 1975 تاسیس شده و امروز در رشته های زراعت، علوم انسانی، طب، حقوق، ساینس و تکنالوژی و هنر های زیبا محصل تربیه مینماید.

□

د پانو شمیره: له 3 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

شرح مراکز تعلیمی لیسوتو (2021)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدائی	515	310000	10320
مکاتب متوسطه	450	270000	9000
مکاتب فنی و مسلکی	30	15000	1000
تحصیلات عالی	3	12000	1000

دولت لیسوتو 10 روزنامه و هفته نامه و بخش خصوصی 75 هفته نامه، ماهنامه و گاهنامه دارد که 25% به زبان انگلیسی و متباقی به زبان های سیسوتو، زولو، خوسا و سایر زبان های محلی به نشر میرسند. هر سال بطور متوسط 350 عنوان کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تخیلی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 0.1Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف می رساند که یک رقم کوچک است.

محیط زیست لیسوتو بعلت ازدیاد نفوس، زنده گی روستایی و پایین آگاهی عامه، فعالیت های تولیدی و فقر در معرض خطر آلوده گی قرار دارد. توجه به صحت ضعیف است و بیمه های وجود ندارد تا کمک های را در اوقات بیماری، معلولیت، بیکاری، تقاعد و مرگ برای نیازمندان فراهم کند.

دولت لیسوتو 10.2% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم (کلینیکها، شفاخانه ها، واکسین، دندان، زیبایی، ادویه، تحقیقات و امور انکشافی) اختصاص داده (2019)، افزایش سالانه نفوس 0.76% است (2022) که در دنیا درجه یکصد و بیست و یکم را به خود اختصاص میدهد، در 1000 طفل نو تولد 48.44 نفر میمیرند که در دنیا بیست و سوم میشود، عمر وسطی مردم بیشتر به 59.57 نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی 2.92 طفل بدنیا می آورد که در دنیا جایگاه پنجاه و یکم را دارد، 10.5% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 95.7% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند، 93.6% تشنابها صحتی و عصری اند، حدود 280000 نفر با HIV/AIDS زندگی میکنند، هر سال بطور متوسط 4700 نفر بعلت این مرضی میمیرند و در هر 100000 نفر 125 نفر توبرکلوز دارند.

اگر چه حقوق زنان در قوانین لیسوتو با مردان مساوی در نظر گرفته شده، اما این مساوات در عمل بعلت حاکمیت طرز تفکر قبیلوی، زنده گی عقیمانده روستایی، پایین بودن سطح آگاهی عامه و فقر اقتصادی بطور کامل مراعات نمی شوند و زنان از زمان طفولیت تا پیری مشکلات زیادی را متحمل میشوند.

در لیسوتو به هر 6.5 نفر یک TV، به 4.4 نفر یک رادیو، به 30 متعلم دوره های ابتدایی تا لیسه یک معلم، به 13 محصل یک استاد، به 183 نفر یک تلفون دیجتل، به هر 0.7 نفر یک تلفون همراه، به 9200 نفر یک داکتر، عمومی و به 3500 یک بستر شفاخانه میرسد. 36% مردم برق و 46% انترنت دارند.

قوای مسلح: قوای دفاع از لیسوتو شامل قوای زمینی و واحدهای هوایی، و پولیس شاهی لیسوتو و امنیت دولتی. سن خدمت عسکری: 18 - 24 ساله، مدت خدمت 2 سال، داوطلب، زنان در عملیات محاروبی سهم نمی گیرند. جلوگیری از هر گونه حمله خارجی بالای لیسوتو، مسوولیت افریقای جنوبی است. در حال حاضر (وزارت دفاع و وزارت امور داخله) اردو و پولیس برای تامین امنیت داخلی و حاکمیت نظم و قانون کار میکنند.

سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: 1.5% (2024).

منازعات منطوقی: ندارد.

مواد مخدر: ندارد.

قاچاق انسانی: لیسوتو کشور مبدا قاچاق زن و مرد به افریقای جنوبی است. مردان معمولاً به کارهای شاقه در زراعت و معادن به کار گماشته شده و از دختران و زنان جوان برای تجارت جنسی استفاده بعمل میاید. قوانین لیسوتو برای جلوگیری از اینگونه قاچاق انسانی بسنده نیست و دولت به کم کاری درین عرصه متهم میباشد.

تاریخ: سرزمین لیسوتو قبل از رسیدن به آزادی باسوتولند نام داشت. زولوها در سال 1818 بالای باسوتولند حمله نموده و چند منطقه را بدست آوردند. در اوایل قرن 19، زمانیکه حملات دو قوم زولو و ماتابله افزایش یافت و این حملات پیهم و مسلسل صورت میگرفت، مردم قوم سوتو به لیسوتو فرار کرده و بطور پراکنده در آن سرزمین مسکن گزین شدند. نخستین فرمانروای سوتوها، موشویی شوی Moshoe Shoei نام داشت که قبایل سوتو و سایر گروه های قومی را زیر فرمان خود درآورد و عامل بهم پیوستن مردم باسوتولند شد.

این سپهسالار در مقابل دست درازی رو به گسترش بویرها و حملات زولوها به مقاومت پرداخت و آرام - آرام به رهبر بزرگ کوه ها معروف شد. بویرها که از بهره کشی و استثمار سوتوها عاجز مانده و نمی توانستند که آنها را مانند برده ها استعمال کنند، آنان را به حال خود رها کردند.

مردم سوتو که به مرور زمان به باسوتوها معروف شده بودند، اروپایی ها و بویرها سرزمین آنان را باسوتولند نامیدند، از کار در مزارع اروپایی ها خودداری کرده و وقت گذرانی میکردند.

بعد از کشف معادن الماس و طلا در افریقای جنوبی، تسلط و استعمار هالندی ها بر این نواحی تکمیل و همزمان برتانوی ها نیز به منطقه کبک وارد شدند. در سال 1868 برتانوی ها به رهبر باسوتولند نزدیک شده و به او تفهیم نمودند که تنها راه حفاظت او در مقابل بویرها، قبول تحت الحمایه گی برتانیا است. به این ترتیب باسوتولند تحت حمایت برتانیا قرار گرفت و بدین ترتیب راه بهم پیوستن باسوتولند و افریقای جنوبی بسته شد.

موشویی شوی آرام - آرام به دولت آزاد اورانژ و مستعمره کبک برتانوی بسیار نزدیک شده و روابط میان آنها مستحکم گردید و رهبر سوتوها تحت حاکمیت این مستعمره برتانیا قرار گرفت.

در سال 1910 یک جرگه مشورتی باسوتولند از سوی برتانیا دایر شد که از روسای احزاب و قبایل تشکیل شده بود. طی این سالها مردم باسوتولند، آرام نه نشسته؛ بلکه هر جا و هر طرف، بغاوت های پیهم، اما پراکنده بی آنان ادامه داشت. در فاصله دو جنگ اول و دوم جهانی، حزب سازمان بینوایان، با سرعت بیشتری برای بدست آوردن آزادی این کشور مبارزه میکرد. در سال 1952 کنگره ملی افریقای باسوتولند و در 1959 کنگره ملی افریقا نیز به حزب کنگره باسوتولند پیوستند.

در سال 1960 قانونی از سوی برتانیا تصویب شد که در نتیجه آن صلاحیت های مجلس نماینده گان باسوتولند افزایش یافت.

طی همین سال ها کشور افریقای جنوبی، پیوسته بالای لیسوتو ادعای مالکیت میکرد. اما در جریان کنفرانس قانون اساسی سال 1964 (اپریل - می 5) که در لندن برای آزادی لیسوتو از سوی دولت برتانیا تنظیم شده بود، فیصله خودمختاری این کشور پذیرفته شد که در سال 1965 جامه عمل پوشید.

دوره حاکمیت برتانیا بالای لیسوتو، روز 4 اکتوبر سال 1966 به پایان رسید و در یک جریان سریع برای بدست آوردن آزادی کشورهای افریقای، لیسوتو نیز آزادی خود را تحت عنوان Kingdom of Lesotho بدست آورد. بعد از کسب آزادی این کشور تحت حاکمیت حزب ملی قرار گرفت که رهبر آن جوانان بود و با رژیم نژاد پرست افریقای جنوبی روابط نزدیک داشت. در انتخابات روز 27 جنوری 1970 (حزب مخالف) حزب کنگره باسوتولند، آرای بیشتری بدست آورد، اما لیووا جوانان رهبر حزب ملی و نخست وزیر نتایج انتخابات را نپذیرفت و قدرت خود را از راه کودتا حفظ کردند. قانون اساسی و شورای ملی لغو گردید، موشویی شوی دوم به هالند تبعید و جوانان خانم و پسر هفت ساله خود راه بحیث جانشینان پادشاه معرفی کردند.

در سال 1976 زمانیکه یک موج بزرگ مظاهرات محصلان افریقای جنوبی را دربر گرفت، لیسوتو دروازه های خود را به روی مهاجرین این کشور باز کرد و به این ترتیب بار سنگین مصارف مهاجرین بالای بودیجه دولتی لیسوتو تحمیل گردید. بالمقابل مخالفان جوانان نیز در سال 1977 تحت حمایت دولت افریقای جنوبی قرار گرفتند. جوانان از ملل متحد و سازمان اقتصادی اروپا خواست که در راه حمایت از مخالفان رژیم نژاد پرست افریقای جنوبی از او پشتیبانی کنند.

در ماه دسمبر سال 1982، کنگره ملی لیسوتو (کنگره ملی افریقا) از سوی دولت نژادپرست افریقای جنوبی مورد حمله قرار گرفت. این حمله سه رهبر کنگره، 12 کودک و 45 نفر مرد و زن را بقتل رسانید.

در سال 1983 در نتیجه ادامه منازعات سرحدی، سربازان لیسوتو و عساکر افریقای جنوبی بالای مواضع یک دگر گوله باری کردند. در اواخر سال 1984 دروازه های افریقای جنوبی به روی مردم لیسوتو بسته شد، تا از ورود اسلحه و مهمات خریداری شده از اروپا به لیسوتو جلوگیری کرده بتواند، همزمان با آن کار اعمار بند آب گردان بالای دریای سینگو نیز متوقف گردید. پیش از آن کار تعمیر بند مذکور در سرحد میان هر دو کشور موافقه شده بود و موانعی بر سر راه آن دیده نمی شد. افریقای جنوبی سرحدات خود را بر لیسوتو بست، زیرا لیسوتو گروه های را در آغوش خود جا داده بود که بر ضد سیاست اپارتاید حکومت افریقای جنوبی مبارزه میکردند.

حالت اجتماعی و اقتصادی لیسوتو در نتیجه این قیودات، بحدی زیان دید که نظامیان روز 20 جنوری 1986 تحت رهبری جنرال جوستین لخنیا، از راه کودتا زمام امور را به دست گرفتند و به حاکمیت لیووا جانانان نقطه پایان گذاشتند.

رهبران نظامی، مخالفان حکومت افریقای جنوبی را از لیسوتو اخراج کرد که در نتیجه روابط میان هر دو کشور نورمال شد و قیودات از میان برداشته شد.

در ماه مارچ 1990 پادشاه این کشور موشویی شوی دوم دوباره به لیسوتو برگشت، اما نظامیان او را دوباره اخراج کرده و پسر وی، برنگ موهاوسیسا، تحت حمایت نظامیان و تحت عنوان لئسی سوم Letsie III بر تخت سلطنت نشست.

در سال 1991 جگرن الیاس رامایما از راه یک کودتای سفید دگر زمام امور کشور را در دست گرفت و رژیم لخنیا سرنگون گردید.

در سال 1993 قانون اساسی جدید لیسوتو نافذ شد. در روشنی این قانون نظام شاهی مشروطه حاکم شد که موقوف پادشاه در آن تشریفاتی بود.

در نتیجه این تحولات حاکمیت هفت ساله نظامیان در لیسوتو پایان یافت و نتسومو خوئیلی به حیث نخست وزیر این کشور انتخاب شد. در سال 1994 حکومت و مجلس نماینده گان از سوی لئسی سوم منحل گردید که با عکس العمل شدید اعتراض کننده گان مواجه شد.

بدنبال این حرکت پولیس بالای کسانی گلوله باری کرد که تظاهرات را سازماندهی نموده و در پیشروی کاخ لئسی سوم گردهم آمده بودند. در نتیجه این گلوله باری چند نفر کشته و زخمی شدند.

بعد از آن یک موج بزرگ اعتراض و مظاهره، این کشور را دربر گرفت که در نتیجه آن لئسی سوم از قدرت دست کشید و پادشاه برکنار شده قبلی، موشویی شوی دوم بار دگر بحیث پادشاه سوگند یاد کرد. موشویی شوی دوم در ماه جنوری 1996 به اثر یک حادثه ترافیکی درگذشت و لئسی سوم یک بار دگر بر تخت سلطنت نشست و در ماه مارچ سال 1998 حزب دموکرات مسیحی شروع به فعالیت کرد.

در انتخابات ماه می 1998 لیسوتو، حزب حاکم یا حزب کنگره لیسوتو باز هم آرای مردم را بدست آورد، اما مخالفان نتایج انتخابات را نپذیرفتند. آنان انتخابات را غیر عادلانه و مملو از غلطی دانسته و راه تظاهرات را در پیش گرفتند. بعد از گذشت یک هفته گروهی از نظامیان نیز با مظاهره کننده گان همدست شد. دولت لیسوتو از نظامیان افریقای جنوبی کمک خواست و بعد از معامله یک میلیون دالری با دولت افریقای جنوبی، عساکر آن کشور وارد لیسوتو شدند. اندکی بعد عساکر بوتسوانا نیز به لیسوتو رسیدند تا با زمامداران این کشور کمک کنند. مردم ملکی لیسوتو نیز درین منازعات خسارات زیادی را متحمل شدند. در سال 2007 قانون جدید انتخابات از سوی کل احزاب لیسوتو پذیرفته شد و فیصله نمودند که انتخابات بعد از یک سال برگزار خواهند کرد.

در سال 2007 مجلس نماینده گان همچنان تصمیم گرفت که تعداد نماینده گان مردم از 80 به 120 نفر افزایش یابد که همه از سوی مردم، اما با در نظر داشت تناسب مناطق انتخاب خواهند شد.

در انتخابات سال 2012 این کشور، هژده حزب سیاسی اشتراک نموده و در نتیجه حکومت ائتلافی تشکیل شد که موشویی تابان M Thabane نخست وزیر آن بود. این حکومت در سال 2015 با رای عدم اعتماد روبرو و موشویی اول Mosisili بحکومت گماشته شد و یک تلاش برای کودتا با ناکامی مواجه گشت.

در سال 2017 تابانی نخست وزیر شد. موصوف در 2020 استعفی داد. در سال 2022 سامویل ماتاکن Samuel Matekane بحیث نخست وزیر انتخاب شد که از یک ایتلاف سه حزبی نماینده گی میکند.

لیئسی سوم Letsie III حالا هم پادشاه لیسوتو است که در سال 1996 اداره امور را بدست گرفته است.

روابط افغانستان با لیسوتو: از مطالعه کتاب (افغانستان و جهان - کشورهای آسیایی و افریقای)، منتشره ریاست مطالعات منطقوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان برمیاید، که افغانستان و لیسوتو هیچگاه روابط سیاسی نداشته اند.